

Změny vyvolané okultním vývojem

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Kristiania (Oslo), 20. června 1910

Modlitba k duchu pondělka:

*Velký, obsáhlý duchu, v Tvých životních
formách zářil cit...*

Při našich meditacích jsou nám nápomocny myšlenky, jež byly dávány ve všech oprávněně existujících esoterních školách, a když si je v obrazech představíte a necháte je na sebe působit, když se do nich meditativně ponoříte, mají nesmírnou hodnotu. V případě těchto myšlenek tomu není jako s našimi běžnými, každodenními myšlenkami, nýbrž zabýváme-li se jimi, mají pro nás klíčivou, probouzející sílu.

Jednou z takových myšlenek je tato: Svě vědomí známe jako vědomí ve stavu bdění a vědomí ve stavu spánku; podobně si vědomí duchů Země, kteří nás obklopují a pracují na nás, představíme tak, že si řekneme: v nerostné říši duchové Země spí; rostliny jsou jejich bdělé myšlenky a jejich život; zvířata jsou jejich sny. Ponoříme-li se do této myšlenky a například si představíme, co jsou naše myšlenky: míhající se mlžné útvary, a srovnáme-li je s myšlenkami duchů Země, pocítíme ten nesmírný odstup. Jejich myšlenky raší ze země v nekonečné rozmanitosti v podobě zelené rostlinné pokrývky. Jejich myšlenky jsou tedy síly tvořící ve fyzickém světě. V minulých stádiích evoluce Země prošli kdysi tyto duchové tak jako my stupněm lidstva. Tehdy mysleli způsobem, jakým myslíme dnes my. Vyvíjeli se výš a výš a staly se z nich tvořící bytosti. Máme v nich před sebou to, k čemu máme směřovat.

Musíme mít stále na paměti, že v důsledku svého okultního vývoje se stáváme jinými než ostatní lidé. Naše zájmy se proměňují a často můžeme u esoteriků slyšet postesknutí, že cítí, jak ztrácejí

zájem o mnohé, co je dříve zajímalo, a že se u nich objevuje vnitřní pustota a prázdnota. To je ovšem zcela normální stav, který rychle pomíjí. A prázdnota jejich duše se záhy vyplní zájmy, které jim ty druhé stonásobně, ba tisícinásobně vynahradí. Přesto bychom neměli opomíjet kontakt s ostatními lidmi, se zájmy, které nás dříve naplňovaly, a především bychom od ostatních lidí neměli vyžadovat, aby i oni změnili okruh svých zájmů.

Rozdíl mezi exoterním a esoterním člověkem spočívá v tom, že exoterní člověk své fyzické tělo pevně proniká ostatními těly, že se u něj všechno takřkajíc tlačí k vnějšímu povrchu. Běžný člověk, který se narodí v určitém národu, v určité rodině, tím zdědí jisté pojetí dobra a zla, pravdivosti a dalších ctností, které do nich během vývoje vložila tvořící božstva. Esoterik žije podle těchto ctností postupně podle vlastního poznání. Nesmí však ignorovat pojetí panující o nich u ostatních lidí; mohl by se totiž vystavit vážnému nebezpečí ohrožujícímu jeho vývoj. Vnitřní člověk se u něj pozvolna odpoutává od vnějšího. Jeho vyšší části ponechávají jeho nižší části samotné, a pokud pak ignoruje běžné lidské zákony, například o pravdivosti, může upadnout do lživosti, která mu samozřejmě brání ve vývoji a může napáchat mnoho škod. Z toho pramení všechny ty rozmrzelosti a rozepře, a to i mezi esoteriky.

Neponecháváme však samotnou jen část svého éterného těla a své duše pocitové* - v pocitové duši s esoterní prací začínáme - ale také jaksi své fyzické tělo, a prožíváme v něm všechny možné stavy, včetně nemocí. Přepadají nás stavy, které jsme dosud neznali, které však proto ještě nemusíme považovat za nemoci a hned s nimi běžet k lékaři; neboť na tyto stavy nám exoterní lékař samozřejmě nemůže nic dát a ony také samy přejdou. Na druhou stranu bychom neměli každou nemoc, která se u nás vyskytne, považovat za stav způsobený okultním vývojem a domnívat se, že lékař nám už pomoci nemůže. To je duchovní pycha. Člověk si ještě dlouho může ve svých onemocněních chodit k lékaři pro radu. Esoterik má vždy náležitě dbát o své zdraví.

* V něm. orig. *Empfindungsseele*. (Pozn. překl.)

Nikdo by se kvůli obtížím, které ho mohou potkat a ke kterým dochází v důsledku uvolnění éterného těla, neměl ze zbabělosti nebo lenosti nechat ve svém vývoji zadržet. Toto uvolnění je něco, co musí nastat, chce-li člověk proniknout do vyšších světů. A budeme-li o to vážně usilovat, přijde nám Mistr moudrosti a souznění citů v ústrety svou silou a neodepře nám svou pomoc.

Nedosáhneme-li cíle duchovního zření v tomto životě, pak zcela jistě v tom dalším.

GA 266/II